

Ystad-Österlenregionens
miljöförbund

PROJEKT

Tillsyn anmälningspliktiga Vindkraftverk

Rapport avseende tillsynsprojekt 2013-2015

Ystad-Österlenregionens miljöförbund

Gladanleden 2, 273 36 TOMELILLA, telefon: 0417-57 35 00, e-post: exp@ystadosterlenmiljo.se
hemsida: www.ystadosterlenmiljo.se

Syfte och mål samt begränsningar

Syftet med miljötillsynen var att bedriva tillsyn i enlighet med miljöbalken. Tillsynen begränsades till att omfatta så kallade anmälningspliktiga vindkraftverk inkl. de med så kallat frivilligt tillstånd. Dessa verksamheter har prövats enligt miljöbalken inför uppförande och omfattas av (1998:901) förordningen om verksamhetsutövares egenkontroll. Därmed begränsades denna tillsynsinsats till att inte omfatta så kallade gårdsverk (enstaka vindkraftverk, som ej står tillsammans med annat vindkraftverk, med totalhöjd lägre än 50 meter). Begränsad tillsyn har tidigare bedrivits på vindkraft i regionen. Förutom planerad tillsyn på vindkraftverken i Simrishamns kommun har tillsyn genomförts främst i samband med klagomål. Vid tillsynsbesöken gavs även tillfälle att informera om gällande lagstiftning, om miljöförbundet samt införskaffa korrekt administrativ information om verksamhetsutövarna.

När vindkraftverk benämns i denna text avses enbart så kallade anmälningspliktiga vindkraftverk (inklusive anmälningspliktiga verk med så kallat frivilligt tillstånd) enligt miljöbalken med dagens tillämpning, C-verksamhet, om inte annat beskrivs.

Bakgrund

Första vindkraftverken i regionen uppfördes under 1990-talet, totalt 21 stycken. Kommande årtionde uppfördes ytterligare 21 stycken (30 stycken om man räknar med den enda tillståndspliktiga anläggningen, som finns i Simrishamn). Innevarande årtionde, dvs från och med år 2010 till och med 2016-05-25, uppfördes 18 stycken vindkraftverk och ytterligare fem stycken har genomgått prövning enligt miljöbalken med beslut som vunnit laga kraft (Hammenhög 2 st., Hannas 2 st., Örum 1 st.). Fördelningen av vindkraftverk mellan kommunerna är; Ystad 30 stycken (varav 29 uppförda), Simrishamn 11 stycken (varav 7 uppförda) och Tomelilla 24 stycken. Av de totalt 64 stycken uppförda anmälningspliktiga vindkraftverken innehar 25 stycken så kallat frivilligt tillstånd. Dessa 64 stycken vindkraftverk är fördelade på 41 stycken verksamhetsutövare. Om de prövade vindkraftverken uppförs kommer av de 69 vindkraftverken, 28 stycken inneha så kallat frivilligt tillstånd.

I miljöprövningsförordningen (2013:251) beskrivs klassningskoden för anmälningspliktiga vindkraftverk:

1. Ett vindkraftverk som inkl. rotorblad är högre än 50 meter,
2. två eller flera vindkraftverk som står tillsammans (grupstation),
3. ett vindkraftverk som står tillsammans med ett annat vindkraftverk, om verksamheten påbörjats efter det att verksamheten med det andra vindkraftverket påbörjats.

I miljöbalken finns de allmänna hänsynsreglerna. De gäller för alla verksamheter som på något sätt kan påverka miljön negativt. För uppförda vindkraftverk i drift är det främst skugg- och ljudpåverkan hos närboende som kan medföra en risk för människors hälsa men även risk

för miljön finns, främst vad gäller kemikaliehantering i transformator och i de fall vindkraftverk har växellåda, förekommer det betydande oljemängd.

Genomförande

Tidsbokning genomfördes via utskick med ordinarie postgång alternativt telefon. Vid inspektionerna inhämtades uppgifter om vindkraftverken, egenkontroll (service, ljud, skuggor) och avfallshantering samt gavs information om gällande lagstiftning (2 kap. miljöbalken, egenkontroll- och avfallsförordningen). Vidare överlämnades exempel på hur kemikalielista och förteckning på farligt avfall kan se ut, Miljöförbundets information ”Miljöbalkens krav på Egenkontroll”, Förordningen (1998:901) om verksamhetsutövarens egenkontroll, Avfallsförordningen (2011:247), §§ 27-65, Broschyren ”Vad betalar jag för? Information om avgifter för kommunens miljö- och hälsoskyddstillsyn”, Sveriges Kommuner och Landsting. I en inspektionsrapport sammanfattades all information som inhämtades och som gavs vid besöket. Då besöket var informations betonat, begärdes i huvudsak information in om verksamheten. Besöken avslutades med inspektion på plats med kontroll inuti samtliga vindkraftverk (med enstaka undantag pga. oframkomlig väg då stora snömängder).

Resultat

Totalt inspekterades 57 vindkraftsverk på plats och 35 verksamhetsutövare. Av dessa fick en verksamhetsutövare krav på att vidta åtgärder för invallning av kemikalier och 2 utförde ljudmätning av vindkraftverkens källjud (uppföljning av villkor i så kallat frivilligt tillstånd). Ursprungsplanen var att förelägga de verksamhetsutövare med vindkraftverk som står närmre än 500 meter från närboende (om flera vindkraftverk kan detta avstånd öka). Dock överklagades det första föreläggandet avseende detta och rättsenheten på länsstyrelsen upphävde föreläggandet (trots att aktuellt vindkraftverk var av äldre modell och stod i en grupp med ytterligare fyra vindkraftverk med två verksamhetsutövare), ett beslut som mark- och miljödomstolen fastställde. Detta medförde ändring av tillsynen, där krav på ljudmätning togs bort.

Tillsynsprojektet medförde vidare en betydligt ökad kunskap hos en majoritet av verksamhetsutövarna om gällande lagstiftning samt att miljöredaregistrat uppdaterades väsentligt.

Slutsats

Resultatet från tillsynen visar att besök på plats inte behövs i kommande tillsyn och service och underhåll på vindkraftverken sköts tillfredställande. Detta medförde att kommande tillsynsarbete kommer att fokusera på årsrapportering och vart fjärde år besök/begäran om kompletterande dokument som visar på att miljöbalken uppfylls.

Tillämplig lagstiftning och information

- 2 kap. Miljöbalken (SFS 1998:808) om de allmänna hänsynsreglerna
- Förordningen (1998:901) om verksamhetsutövares egenkontroll
- Avfallsförordningen (2011:927)